

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلاستو

معکوس کن

بهینه‌سازی زمان کلاس برای معلم،
شخصی‌سازی فرایند یادگیری برای دانش‌آموز

مرضیه اسدی

ماه‌بین

انتشارات

ویراستاران: فاطمه جاویدان و سیدحمید حیدری‌ثانی

انتشارات
ماه‌لین

سرشناسه	: اسدی، مرضیه، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: کلاستو معکوس کن: بهینه‌سازی زمان کلاس برای معلم، شخصی‌سازی فرایند یادگیری برای دانش‌آموز/ مرضیه اسدی؛ ویراستاران فاطمه جاویدان، سیدحمید حیدری‌ثانی.
مشخصات نشر	: تهران : ماهلین، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۱ ص.؛ ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۲۰۰۰۰۰۰ ریال ۸-۰۰۹۱۵۸۷-۶۲۲-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۱.
عنوان دیگر	: بهینه‌سازی زمان کلاس برای معلم، شخصی‌سازی فرایند یادگیری برای دانش‌آموز.
موضوع	: کلاس‌های درس وارونه Flipped classrooms یادگیری شاگرد محور Student-centered learning یادگیری فعال Active learning
شناسه افزوده	: جاویدان، فاطمه، ۱۳۶۶-، ویراستار
شناسه افزوده	: حیدری‌ثانی، سیدحمید، ۱۳۶۳-، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۰۲۹LB
رده بندی دیویی	: ۳/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۶۸۱۷۹۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

ماه‌لین
انتشارات

ناشر: ماهلین

عنوان کتاب : کلاستو معکوس کن

مؤلف: مرضیه اسدی

ویراستاران: فاطمه جاویدان / سیدحمید حیدری‌ثانی

مصحح : فهیمه رئیسی

صفحه آرا: ریحانه خورسندی

گرافیک: علی مرجبی

چاپ : اول ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ تومان

صمیمانه سپاسگزارم از:

همسر عزیزم و فرزندانم که همواره در تمامی مراحل زندگی تحصیلی و کارم حامی‌ام بوده‌اند،

پدر مهربانم که همکار و هم‌فکرم بوده و اکنون در آسمان‌ها نظاره‌گرم است،

مادر عزیزتر از جانم و خواهران و برادران مهربانم که همیشه پشتیبانم بوده‌اند،

دوست و همکار عزیزم که با تعریف کردن از خوش‌قلمی‌ام بالاخره باعث شد اولین گام نوشتن را بردارم

و معلم سبز، سرکار خانم رؤیا روشن‌بخش، که این اثر بدون حمایت او به ثمر نمی‌نشست.

باوجوداینکه در تهیه کتاب حاضر نهایت دقت را کرده و بارها آن را بازبینی کرده‌ام، قطعاً نظرها و پیشنهادهای شما عزیزان منجر به ارتقای کیفی هرچه بیشتر آن در چاپ‌های آتی می‌شود:

انتشارات marziyehasaditeacher@gmail.com

مقدمه ناشر

سلام به روی ماهتون... 🌙

صدای من رو از آسمان نشر ایران می‌شنوید ، از ماهلین...
از ماهی که هدفش نوری نو برای توسعه ی معلم هست ✨
ماهلین میگه...

همیشه که نباید همه چیز ، خوب باشد !
در دل مشکلات است که آدم ، ساخته می شود.
گاهی همین سختی ها و مشکلات ؛
پله ای می شوند به سمت بزرگترین موفقیت ها.

در مواقع سختی ، نا امید نباش.

برای آرزوهایت بجنگ.

و محکم تر از قبل ، ادامه بده ...

چه بسیارند ؛ جاده های همواری ، که به مرداب ختم می شوند ،
و چه بسیارتر ؛ جاده های ناهموار و صعب العبوری ؛
که به زیباترین باغ ها می رسند.

تسلیم نشو ... !

شاید پله ی بعد ؛

ایستگاه خوشبختی ات باشد ...

وای بر من اگر قدر ندانم! اگه خواستی با ماهلین در ارتباط باشی و ستاره پر نور ما باشی

شماره تماس

انتشارات
۰۹۱۲۴۴۹۰۶۲۵

۰۲۱۶۶۰۹۱۲۴۱

آدرس پیج و کانال تلگرام

Mahlin_books

فهیمه رئیسی

مقدمه مؤلف

از آنجاکه در حال خواندن این متن هستید، احتمالاً شما هم احساس نیاز کرده‌اید که یادگیری معکوس را در کلاس و تدریستان به کار ببندید. شاید هم می‌پرسید اصلاً نیازی به آن دارید یا خیر. باید بگویم اگر همیشه از کمبود وقت سر کلاس و نرسیدن به بودجه‌بندی یا گرفتگی صدا و حنجره گله دارید، این کتاب برای شماست.

این کتاب روشی است که من طی چندین سال تجربه تدریس در کلاس اجرا کرده‌ام. با اجرای این روش، به خصوص در ایام کرونا و کلاس‌های مجازی هیچ‌گاه مشکل کمبود وقت نداشته‌ام؛ بنابراین این کتاب را نوشتم تا به همکارانم کمک کنم. این روش واقعاً کارایی دارد و حیفاً است که همکارانم از آن غافل بمانند. وجه تمایز این کتاب با سایر کتاب‌های یادگیری معکوس در بازار این است که تجربه زیسته خودم را در اختیار همکاران گذاشته‌ام و هر جا که از منابع خارجی استفاده کرده‌ام، برای کلاس خودم و با وضعیت کلاس بومی‌سازی کرده‌ام و همه روش‌ها کاملاً اجرایی است.

برای شناخت دقیق هر موضوع به سه چیز نیاز داریم:

۱. چیستی: تعریف؛

۲. چرایی: مزایا و اهمیت؛

۳. چگونگی: نحوه اجرا.

در فصل اول این کتاب با چیستی یادگیری معکوس آشنا می‌شوید. در فصل دوم به چرایی این روش خواهیم پرداخت. نحوه اجرای هر کاری مهم‌ترین بخش آن کار است. در فصل‌های سوم تا ششم با قسمت‌های مختلف آن از جمله ابزارهای لازم برای کلاس معکوس و نیز نحوه تکلیف دادن در کلاس معکوس که به جرئت می‌توان از آن به عنوان تکلیف رندشدنی یاد کرد.

با مطالعه این کتاب، با نحوه سنجش و ارزیابی کلاس معکوس و در نهایت نقشه راه این کار آشنا خواهید شد و به طور عملی و کاربردی توانمندی معکوس کردن کلاس خود را پیدا خواهید کرد. به شما تبریک می‌گویم؛ چون تغییر کردن جرئت می‌خواهد و شما با تهیه این کتاب نشان داده‌اید که بسیار توانمند و شجاعید. مطمئن باشید با اجرای این روش و دیدن اثرات مفید و مؤثر آن، دیگر هیچ‌گاه به روش سابق باز نخواهید گشت. پس برویم تا با هم سفر شگفت‌انگیز یادگیری معکوس را شروع کنیم.

دانش‌آموزان امروز به دنیای وسیعی از اطلاعات دسترسی دارند و معلم نمی‌تواند فقط در نقش انتقال‌دهندهٔ اطلاعات، جایگاه ارزشمندی برای خودش در کلاس درس و بین دانش‌آموزان بسازد؛ زیرا که با یک جست‌وجوی ساده در اینترنت، همان مطالب با وسعت بیشتری پیش روی بچه‌هاست!

پس چاره چیست؟ چگونه معلم می‌تواند به قلب و ذهن بچه‌ها نفوذ کند و مطالب را به آن‌ها بیاموزد؟ اینکه به‌همراه هر تغییری در شیوه‌ها و روش‌ها، تغییراتی در کاربرد و استفاده هم به وجود می‌آید، امری طبیعی است. پس حال که شیوهٔ دسترسی به اطلاعات و دانش تغییر کرده، شیوهٔ استفاده از آن هم باید تغییر کند.

در دنیای پر از چالش و تغییرات سریع امروزی، روش یادگیری معکوس و اجرای کلاس معکوس به‌عنوان ابزاری قدرتمند برای بهبود فرایند آموزشی پُررنگ‌تر شده است.

کتاب حاضر به معلمان این امکان را می‌دهد که به‌طور مؤثر از این رویکرد نوین بهره‌مند شوند و دانش‌آموزان را به‌سمت تجربهٔ یادگیری فعال و مشارکتی هدایت کنند.

حین خواندن این کتاب، با راهنمایی‌ها و تکنیک‌هایی آشنا می‌شوید که فرایند یادگیری را جذاب و مؤثر می‌سازد. به‌عنوان معلم، می‌توانید با اعتمادبه‌نفس و با استفاده از ابزارهای نوین، تدریستان را به تجربه‌ای تحول‌آفرین تبدیل کنید که هم برای شما و هم برای دانش‌آموزانتان مؤثر خواهد بود.

دوست و همکار ارزشمندم، خانم مرضیه اسدی، با قلمی ساده مفهوم یادگیری معکوس و کلاس معکوس را به معلمان معرفی کرده‌اند. امید است با تغییر نگرش معلمان راجع به استفاده از شیوه‌های نوین در کلاس درس، این روش نیز محقق و کاربردی شود.

رؤیا روشن‌بخش

مجری و مدرس کلاس معکوس موفق در ایران

فهرست

فصل اول : چيستی یادگیری معکوس

- ۱۴ چگونه دانش‌آموزان مطالب را در خارج از کلاس یاد می‌گیرند؟
- ۱۵ تفاوت کلاس‌های یادگیری معکوس با کلاس‌های سنتی چیست؟
- ۱۶ مزایا و معایب یادگیری معکوس چیست؟
- ۱۷ چگونه معلمان می‌توانند با چالش‌های ممکن در اجرای یادگیری معکوس مقابله کنند؟
- ۱۸ برتری یادگیری معکوس در مقایسه با روش‌های سنتی یادگیری متداول چیست؟
- ۱۹ چگونه یادگیری معکوس تعامل دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد؟
- ۱۹ چطور یادگیری معکوس به عمق بیشتر در مفاهیم کمک می‌کند؟
- ۲۰ یادگیری معکوس چه تأثیری در حفظ و درک محتوا می‌گذارد؟
- ۲۱ چگونه یادگیری معکوس انگیزه دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد؟
- ۲۲ چطور یادگیری معکوس می‌تواند مهارت‌های عملی دانش‌آموزان را تقویت کند؟
- ۲۳ چگونه تجربه فعالیت‌های تعاملی در کلاس یادگیری معکوس با کلاس‌های سنتی متفاوت است؟
- ۲۴ یادگیری معکوس چگونه در فرایند آموزش و یادگیری مؤثر است؟
- ۲۵ چطور یادگیری معکوس به ارتقای مهارت‌های حل مسئله دانش‌آموزان کمک می‌کند؟
- چه اقداماتی در طراحی کلاس یادگیری معکوس برای تشویق همکاری و فعالیت گروهی دانش‌آموزان انجام می‌شود؟
- ۲۶ چگونه می‌توان با استفاده از فناوری‌های نوین، تجربه یادگیری معکوس را بهبود بخشید؟
- ۲۸ چگونه معلمان می‌توانند در یادگیری معکوس به تفاوت‌های سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان توجه کنند؟
- ۲۹ چگونه ارتقای مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی از طریق یادگیری معکوس ممکن است؟
- ۳۰ چگونه می‌توان از مزایای انعطاف‌پذیری زمانی در یادگیری معکوس بهترین استفاده را برد؟

فصل دوم: اهمیت یادگیری معکوس

- ۳۳..... مزایای یادگیری معکوس.....
- ۳۴..... چرا روش آموزشی یادگیری معکوس مهم و مؤثر است؟.....
- ۳۴..... نقش یادگیری معکوس در تعامل فعال دانش‌آموزان با مطالب در فرایند یادگیری چیست؟.....
- چگونه یادگیری معکوس به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد تا فرایند یادگیری را با توجه به نیازها و سرعت خود شخصی‌سازی کنند؟.....
- ۳۵.....
- ۳۵..... چطور یادگیری معکوس می‌تواند به توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مسائل کمک کند؟.....
- ۳۵..... چگونه یادگیری معکوس انگیزه دانش‌آموزان را تقویت می‌کند و یادگیری و درک محتوا را بهبود می‌بخشد؟.....
- یادگیری معکوس چگونه آمادگی دانش‌آموزان را برای تدریس گروهی و مشارکت در فعالیت‌های گروهی افزایش می‌دهد؟.....
- ۳۶.....
- ۳۶..... چگونه بهبود فرایند یادگیری از طریق روش یادگیری معکوس.....
- ۳۶..... چگونه یادگیری معکوس به تثبیت مفاهیم اصلی در ذهن دانش‌آموزان کمک می‌کند؟.....
- ۳۷..... چطور این روش انجام فعالیت‌های عملی و تمرین‌ها را بهبود می‌بخشد؟.....
- ۳۷..... چطور یادگیری معکوس در فرایند آمادگی بهتر دانش‌آموزان برای تدریس گروهی مؤثر است؟.....
- ۳۷..... چگونه این روش به سازمان‌دهی بهتر مطالب و فعالیت‌های یادگیری در کلاس کمک می‌کند؟.....
- ۳۷..... چگونه پیش‌آموزش در انجام فعالیت‌های کاربردی‌تر و دسته‌بندی مطالب به دانش‌آموزان کمک می‌کند؟.....
- ۳۸..... چطور یادگیری معکوس به بهبود تفکر انتقادی و تحلیلی دانش‌آموزان کمک می‌کند؟.....
- ۳۸..... چالش‌های اجرای یادگیری معکوس.....
- چگونه می‌توان تضمین کرد که دانش‌آموزان به‌طور فعال پیش‌نیاز محتواهای آموزشی را قبل از کلاس مطالعه کنند؟.....
- ۳۸.....
- چالش‌های ارتباطی و اجتماعی در کلاس یادگیری معکوس چیست و چطور می‌توان در دستیابی به هم‌فکری و همکاری دانش‌آموزان موفق بود؟.....
- ۳۹.....
- چطور می‌توان مراحل اجرای کلاس معکوس را به‌گونه‌ای طراحی کرد که به بهترین شکل از زمان محدود در کلاس استفاده شود؟.....
- ۳۹.....

چالش‌ها و راهکارهای مربوط به ارزیابی یادگیری در روش معکوس چیست و چطور می‌توان مطمئن شد که دانش‌آموزان مفاهیم را درک کرده‌اند؟ ۳۹

چطور می‌توانیم با چالش‌های اجتماعی و همکاری گروهی در زمان کلاس مواجه شویم و این همکاری‌ها را به بهترین شکل ممکن تسهیل کنیم؟ ۴۰

چطور می‌توانیم از ابزارهای فناوری آموزشی به بهترین شکل برای انتقال مطالب پیش‌نیاز استفاده کنیم؟ ۴۰
در مواجهه با دانش‌آموزان با سطوح مختلف درک، چطور می‌توان محتوا را ارائه داد تا هم‌گروهی‌ها احساس موفقیت کنند؟ ۴۰

آیا میزان دسترسی به فناوری در تمامی دانش‌آموزان یکسان است؟ چطور می‌توان تفاوت‌های دسترسی را کاهش داد؟ ۴۱

چگونه می‌توان از بازخورد دانش‌آموزان به محتواهای پیش‌نیاز، برای بهبود فرایند یادگیری معکوس استفاده کرد؟ ۴۱

چطور می‌توان تفاوت‌های فرهنگی و زبانی را در فرایند یادگیری معکوس مدیریت کرد و به‌عنوان فرصتی برای تنوع و غنای فرهنگی در کلاس از آن بهره‌مند شد؟ ۴۱

فصل سوم: جعبه‌ابزارهای کلاس معکوس

نقش ابزارهای چت در تعامل دانش‌آموزان و معلمان ۶۴

ابزارهای ارتباطی چگونه تعامل مستقیم را بین دانش‌آموزان رواج می‌دهد؟ ۶۴

نقش ویدئوکنفرانس در ارتقای ارتباط معلمان و دانش‌آموزان ۶۵

چه تکنیک‌هایی با استفاده از ابزارهای ارتباطی به افزایش مشارکت فعال دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزشی منجر می‌شود؟ ۶۶

تأثیر ابزارهای ارتباطی در ایجاد احساس ارتباط و برقراری ارتباط مستقیم ۶۷

نحوه استفاده از شبکه‌های اجتماعی در ایجاد ارتباطات آموزشی و تعامل با دانش‌آموزان چگونه است؟ ۶۸

روش‌های عملی کلاس معکوس ۶۹

فصل چهارم: تکلیف معکوس

زمان تکلیف ۷۲

راهکارهایی برای انجام دادن تکالیف کلاس‌های معکوس ۷۲

چه اهدافی برای تکلیف معکوس در نظر گرفته می‌شود؟ ۷۴

- اهداف اصلی تکلیف معکوس ۷۵
- تطابق تکلیف با اهداف درس و یادگیری ۷۵
- تعیین سطح دشواری مناسب تکلیف ۷۶
- تدوین تکلیف معکوس با توجه به تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان ۷۷
- ارتباط تکلیف با محتوای پیش‌آموزش ۷۸
- ترکیب ابزارها و منابع مختلف برای حمایت از تکلیف معکوس ۷۹
- گزارش‌ها و آمارهای پیشرفت ۷۹
- چگونه می‌توان تضمین کرد که تکلیف معکوس، دانش‌آموزان را برای کلاس حضوری آماده کند؟ ۸۰
- تدوین تکلیف با توجه به مهارت‌ها و مفاهیم لازم برای کلاس حضوری ۸۱
- ایجاد ارتباط مستقیم بین تکلیف معکوس و محتوای پیش‌آموزش ۸۲
- تعیین فعالیت‌های تعاملی برای تقویت مهارت‌ها و تفکر انتقادی ۸۳
- ارائه تکلیف به شکل جذاب و متنوع برای جلب توجه دانش‌آموزان ۸۳
- توجه به زمان لازم برای انجام تکلیف ۸۴
- هماهنگی بین تکلیف معکوس و فعالیت‌های کلاس حضوری ۸۵
- چه ابزارها یا منابعی در تکلیف معکوس برای افزایش تعامل و درک دانش‌آموزان به کار می‌آید؟ ۸۶
- استفاده از ویدئوها و محتوای چندرسانه‌ای ۸۷
- فعالیت‌های تعاملی با استفاده از پلتفرم‌های آنلاین ۸۷
- تدوین تکلیف با تمرکز بر فعالیت‌های گروهی ۸۸
- ابزارهای ارتباطی مثل چت‌ها و انجمن‌های آنلاین ۸۹
- ارتباط تکلیف با موضوعات روز و کاربرد علم در زندگی ۹۰
- ایجاد تکلیف با استفاده از ابزارهای تعاملی ۹۱

فصل پنجم: ارزیابی معکوس

- چه تفاوت‌هایی بین ارزیابی معکوس و ارزیابی سنتی وجود دارد؟ ۹۳
- چگونه فرایند ارزیابی معکوس از ارزیابی سنتی متمایز می‌شود؟ ۹۴
- چطور ارزیابی معکوس در مقایسه با روش سنتی، اشتباهات دانش‌آموزان را فرصت‌های یادگیری تلقی می‌کند؟ ۹۴

چگونه ارزیابی معکوس در مقایسه با ارزیابی سنتی، بهتر می‌تواند با نیازها و ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان

هماهنگ شود؟ ۹۵

تمرکز اصلی ارزیابی معکوس بر چیست؟ این محور تمرکز، با ارزیابی سنتی چه تفاوتی دارد؟ ۹۶

چه روش‌هایی برای ترکیب ارزیابی معکوس با روش‌های سنتی وجود دارد؟ ۹۷

چه تفاوت‌هایی در تدوین سؤال‌ها و تمرین‌های ارزیابی معکوس در مقایسه با ارزیابی سنتی وجود دارد؟ .. ۹۷

چگونه می‌توان ارزیابی معکوس را به‌طور مؤثر در فرایند یادگیری مدیریت کرد؟ ۹۸

نقش تنظیم اهداف ارزیابی معکوس در افزایش کیفیت یادگیری ۹۹

چگونه می‌توان از بازخورد فوری در ارزیابی معکوس بهره برد؟ ۱۰۰

ارتباط ارزیابی معکوس با اهداف آموزشی ۱۰۱

چگونه ارزیابی معکوس به تنوع و انعطاف‌پذیری در فرایند یادگیری کمک می‌کند؟ ۱۰۱

نقش تعاملات گروهی و تحقیقاتی در ارزیابی معکوس ۱۰۲

تعامل مؤثر بین اطلاعات ارزیابی معکوس و تصمیم‌گیری برای بهبود فرایند یادگیری ۱۰۳

چه ابزارها و روش‌هایی برای ارزیابی معکوس وجود دارد و چطور می‌توان از آن‌ها بهره‌مند شد؟ ۱۰۴

استفاده از کوییزها و تست‌های آنلاین در ارزیابی معکوس ۱۰۵

استفاده از پلتفرم‌های آموزشی آنلاین در ارزیابی معکوس ۱۰۶

استفاده از نظرسنجی‌ها و انجمن‌های آنلاین در ارزیابی معکوس ۱۰۶

استفاده از پروژه‌ها و فعالیت‌های عملی به‌عنوان ابزار ارزیابی معکوس ۱۰۷

استفاده از بازخورد حضوری در ارزیابی معکوس ۱۰۸

استفاده از خلاقیت و هنر در ارزیابی معکوس ۱۰۹

فصل ششم: نقشه راه؛ چگونگی اجرا

معکوس کردن یک واحد درسی ۱۱۲

تهیه ویدئوهای آموزشی جذاب ۱۱۳

برگزاری جلسه کلاس معکوس ۱۱۳

فعالیت‌های گروهی تحقیقاتی ۱۱۴

ارائه تمرینات عملی ۱۱۵

مرور و بازخورد ۱۱۵

۱۱۶..... ارزیابی شفاف

۱۱۶..... معکوس کردن یک روز از هفته

۱۱۷..... معکوس کردن یک هفتهٔ تحصیلی

۱۱۹..... فصل هفتم: سخن آخر

